

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος	V
Συνοτομογραφίες	VII

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

§ 1. Η εγγύηση ως προσωπική παρεπόμενη ασφάλεια.....	1
I. Έννοια και προϋποθέσεις γέννησης της ευθύνης του εγγυητή.....	1
II. Η πλοκή των έννομων σχέσεων στο πλαίσιο της εγγύησης	3
1. Σχέση μεταξύ δανειστή και εγγυητή.....	3
2. Σχέση μεταξύ δανειστή και πρωτοφειλέτη (σχέση αξίας).....	6
3. Σχέση μεταξύ πρωτοφειλέτη και εγγυητή (εσωτερική σχέση ή σχέση κάλυψης).....	6
§ 2. Η έννοια του παρεπομένου στο αστικό δίκαιο.....	8
I. Βασικά χαρακτηριστικά	8
II. Οριοθέτηση της μελέτης	12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΗ ΕΥΘΥΝΗ

§ 3. Το παρεπόμενο δικαίωμα	15
I. Έννοια.....	15
II. Τα παρεπόμενα εξασφαλιστικά δικαιώματα	17
III. Ειδικότερα χαρακτηριστικά της σχέσης εξάρτησης του παρεπόμενου δικαιώματος από το κύριο	20
1. Σύνδεσμος νομικός	20
2. Σύνδεσμος διαρκής (α. Εξάρτηση ως προς τη γέννηση· β. Εξάρτηση ως προς την απόσβεση· γ. Εξάρτηση ως προς το «ανήκειν»· δ. Εξάρτηση ως προς την έκταση· ε. Εξάρτηση ως προς τη δυνατότητα πραγμάτωσης).....	21
3. Σύνδεσμος άμεσος.....	26
4. Σύνδεσμος μονομερής	27
5. Σύνδεσμος όχι απόλυτος.....	28

§ 4. Παρεπόμενο δικαίωμα και παρεπόμενη ευθύνη.....	30
I. Εισαγωγικά.....	30
II. Περιπτώσεις παρεπόμενης ευθύνης	31
1. Η ευθύνη του εγγυητή	31
2. Η ευθύνη του κυρίου ενεχυρασμένου κινητού.....	32
3. Η ευθύνη του κυρίου ενυπόθηκου ακινήτου.....	36
§ 5. Η μη παρεπόμενη ευθύνη.....	40
I. Έννοια.....	40
II. Η σύνδεση μέσω της εξασφαλιστικής συμφωνίας.....	41
1. Ο ενοχικός χαρακτήρας της σύνδεσης	41
2. Η «υποκατάσταση» της αρχής του παρεπομένου.....	45
III. Η μερική εξάρτηση από την ασφαλιζόμενη απαίτηση.....	47
1. Η σωρευτική αναδοχή χρέους	48
2. Η τριτεγγύηση.....	51
IV. Παρέκβαση: Η ανεξάρτητη από την ασφαλιζόμενη απαίτηση ασφάλεια	54
§ 6. Λειτουργία και δικαιολογητικός λόγος της παρεπόμενης ευθύνης	56
I. Προσπάθειες εξήγησης της υπεροχής της κύριας απαίτησης	56
II. Το παρεπόμενο ως μέσο για την αποτελεσματικότερη δυνατή πραγμάτωση του εξασφαλιστικού σκοπού	58
III. Το παρεπόμενο ως νομοτεχνική απλούστευση	62
§ 7. Παρεπόμενη και επικουρική ευθύνη.....	64
I. Έννοια της επικουρικής ευθύνης.....	64
II. Η επικουρική ευθύνη στις κατ' ιδίαν παρεπόμενες ασφάλειες	65
III. Ο δικαιολογητικός λόγος της επικουρικής ευθύνης του εγγυητή	68
IV. Η διάκριση επικουρικής και παρεπόμενης ευθύνης του εγγυητή	70
V. Συνέπειες της διάκρισης.....	72
§ 8. Ιστορική προέλευση της παρεπόμενης ευθύνης.....	75
I. Η παρεπόμενη ευθύνη στο ρωμαϊκό δίκαιο.....	75
1. Η προέλευση της έννοιας του παρεπομένου	75
2. Η παρεπόμενη ευθύνη του εγγυητή	76
3. Ο παρεπόμενος χαρακτήρας του ενεχύρου.....	78
4. Η αποτίμηση της παρεπόμενης ευθύνης στο ρωμαϊκό δίκαιο.....	79
II. Η εξέλιξη της παρεπόμενης ευθύνης έως και τα τέλη του 19ου αιώνα	80
1. Η πρώτη συστηματοποίηση της αρχής του παρεπομένου	80
2. Η επεξεργασία της αρχής του παρεπομένου από την επιστήμη του δικαίου των Πανδεκτών	81
§ 9. Η παρεπόμενη ευθύνη στις έννομες τάξεις των ευρωπαϊκών κρατών και στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	83
I. Η παρεπόμενη ευθύνη στον γαλλικό Αστικό Κώδικα	83

II. Η παρεπόμενη ευθύνη στον γερμανικό Αστικό Κώδικα	84
III. Η παρεπόμενη ευθύνη στις λοιπές ευρωπαϊκές έννομες τάξεις	87
IV. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	90
1. Principles of European Contract Law.....	91
2. Principles of European Law on personal security	91
3. Draft Common Frame of Reference	92
4. Ο παρεπόμενος χαρακτήρας της εγγύησης στη νομολογία του ΔΕΚ.....	96

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΟΥ

§ 10. Έννοια και αμφισβήτηση της αρχής του παρεπομένου	97
§ 11. Οι αποκλίσεις από την αρχή του παρεπομένου	100
I. Η σύσταση ασφαλειών για την εξασφάλιση μελλοντικών απαιτήσεων ..	100
II. Η παροχή εγγύησης εν γνώσει της δικαιοπρακτικής ανικανότητας του πρωτοφειλέτη.....	100
III. Οι αποκλίσεις από την αρχή του παρεπομένου στο πτωχευτικό δίκαιο.....	100
1. Το ανεπηρέαστο της παρεπόμενης ευθύνης από την κήρυξη της πτώχευσης.....	100
2. Το ανεπηρέαστο της παρεπόμενης ευθύνης από τη μείωση της ασφαλιζόμενης απαίτησης συνεπεία επικύρωσης σχεδίου αναδιοργάνωσης, συμφωνίας εξυγίανσης ή δικαστικής ρύθμισης χρεών ...	106
IV. Αποκλίσεις μεταξύ κύριας οφειλής και εγγύησης στο Κληρονομικό Δίκαιο.....	110
V. Η παροχή εγγύησης εν γνώσει της συμπληρωθείσας παραγράφης της κύριας οφειλής.....	111
VI. Επέκταση της κύριας οφειλής χωρίς αντίστοιχη επέκταση της παρεπόμενης ευθύνης.....	111
1. Η απαγόρευση μεταγενέστερης διεύρυνσης της ευθύνης του τρίτου ασφαλειοδότη με συμφωνία δανειστή και κύριου οφειλέτη....	111
2. Η περιορισμένη κάλυψη από την εγγύηση των συμβατικών παρεπόμενων παροχών.....	113
VII. Διάσταση μεταξύ κύριας οφειλής και υποθηκικής υπεγγυότητας	113
§ 12. Οι θεωρίες για την αντικατάσταση της αρχής του παρεπομένου	116
I. Η «κοινότητα σκοπού» του Heck	116
II. Το «δικαίωμα προσδοκίας» του von Lübtow	119
§ 13. Οι απόπειρες τροποποίησης της αρχής του παρεπομένου	123
I. Η εξάρτηση από «μέρος» της απαίτησης	123

II. Η αντίληψη της εγγύησης ως «εσωτερικά και εξωτερικά αιτιώ- δους» δικαιοπραξίας.....	126
III. Η εξάρτηση από το αναγνωριζόμενο από τον νόμο «συμφέρον ικανοποίησης» του δανειστή.....	130
§ 14. Η αναζήτηση των εγγενών ορίων της αρχής του παρεπομένου	134
§ 15. Ο δικαιολογητικός λόγος των κατ' ιδίαν αποκλίσεων από την αρχή του παρεπομένου	137
I. Η παροχή εγγύησης εν γνώσει της δικαιοπρακτικής ανικανότητας του πρωτοφειλέτη (ΑΚ 850 εδ. β')	137
II. Η σύσταση ασφαλειών για την εξασφάλιση μελλοντικών απαιτήσεων..	138
III. Οι αποκλίσεις στο Πτωχευτικό Δίκαιο.....	138
IV. Η διάσταση μεταξύ κύριας οφειλής και εγγυητικής ευθύνης στο Κληρονομικό Δίκαιο.....	140
V. Η παροχή εγγύησης εν γνώσει της παραγραφής της κύριας οφειλής.....	141
VI. Αποκλίσεις από την αρχή του παρεπομένου συνεπεία θεμελιω- δών αξιολογήσεων	142
1. Η επέκταση της κύριας απαίτησης χωρίς αντίστοιχη διεύρυνση της παρεπόμενης ευθύνης (α. Η απαγόρευση διεύρυνσης της ευθύνης του τρίτου ασφαλειοδότη με συμφωνία μεταξύ δανει- στή και κύριου οφειλέτη· β. Η περιορισμένη ευθύνη του εγγυη- τή για συμβατικές παρεπόμενες παροχές)	142
2. Η περιορισμένη έκταση της υποθηκικής υπεγγυότητας.....	144
VII. Συμπεράσματα.....	145
§ 16. Αποτίμηση της κριτικής κατά της αρχής του παρεπομένου	147

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΟΥ ΣΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΗ

§ 17. Λειτουργία και παρεπόμενος χαρακτήρας της σύμβασης εγγύησης	151
§ 18. Η εξάρτηση της ευθύνης του εγγυητή από τη γέννηση της κύριας απαίτησης.....	155
I. Έννοια.....	155
1. Ανύπαρκτη ή άκυρη κύρια οφειλή (α. Ο κανόνας· β. Αποκλίσεις)	155
2. Ακυρώσιμη κύρια οφειλή	158
3. Ατελής κύρια ενοχή.....	159
II. Η επέκταση της εγγύησης στην αξίωση αδικαιολόγητου πλουτι- σμού του δανειστή.....	161
1. Το πρόβλημα	161
2. Η ανάγκη ερμηνείας της δήλωσης παροχής εγγύησης (α. Η δι-	

άκριση ανάλογα με την αιτία της ακυρότητας· β. Η εξάρτηση από τη χειροτέρευση ή μη της έννομης θέσης του εγγυητή· γ. Η απαίτηση να γνώριζαν ή να υπολόγιζαν τα μέρη στην ακυρότητα της κύριας οφειλής· δ. Η ύπαρξη ιδίου οικονομικού συμφέροντος του εγγυητή· ε. Η κατά κανόνα κάλυψη από την εγγύηση των υποκατάστατων δευτερογενών αξιώσεων· στ. Η διάκριση ανάλογα με το είδος των δευτερογενών αξιώσεων· ζ. Συμπέρασμα).....	162
III. Ακυρωσία και λοιπά διαπλαστικά δικαιώματα	169
1. Το πρόβλημα	169
2. Η κατάσταση συμφερόντων	169
3. Η λύση στον ευρωπαϊκό χώρο	171
4. Η λύση στην ελληνική έννομη τάξη	174
IV. Η εγγύηση για μελλοντικές απαιτήσεις	176
1. Αντικείμενο (α. Κατηγορίες απαιτήσεων· β. Ιδιαίτερα προβλήματα των υπό στενή έννοια μελλοντικών απαιτήσεων)	176
2. Έννομες συνέπειες.....	179
3. Δυνατότητες αποδέσμευσης του εγγυητή (α. Αφερεγγυότητα του πρωτοφειλέτη επί μη χορηγηθέντος ακόμη δανείου· β. Η έκτακτη καταγγελία για σπουδαίο λόγο· γ. Η εξάρτηση της εγγυητικής ευθύνης από ορισμένη «ιδιότητα» του εγγυητή).....	181
4. Το ορισμένο ή οριστό της κύριας οφειλής	186
5. Η ένταξη της γεννώμενης απαίτησης στον κύκλο των ασφαλιζόμενων απαιτήσεων	187
V. Η ιδιαίτερη προβληματική των καθολικών εγγυήσεων	188
1. Έννοια	188
2. Ο έλεγχος του περιεχομένου των καθολικών εγγυήσεων (α. Ο έλεγχος με βάση το ορισμένο/οριστό της κύριας οφειλής· β. Η εφαρμογή των διατάξεων για τους Γενικούς Όρους Συναλλαγών)	189
§ 19. Η εξάρτηση της ευθύνης του εγγυητή από την απόσβεση της κύριας απαίτησης.....	200
I. Έννοια.....	200
1. Ο κανόνας.....	200
2. Αποκλίσεις	203
II. Οι ειδικοί αποσβεστικοί λόγοι των ΑΚ 862-863.....	206
1. Η αδυναμία ικανοποίησης του δανειστή συνεπεία πταίσματός του	206
2. Η παραίτηση του δανειστή από ασφάλειες.....	208
3. Δικαιολογητικός λόγος (α. Οι ΑΚ 862-863 ως απόρροια της αρ-	

χής του παρεπομένου· β. Οι ΑΚ 862-863 ως έκφραση της επικουρικότητας της εγγύησης· γ. Οι ΑΚ 862-863 ως κύρωση για την παραβίαση του «καθήκοντος μέριμνας» του δανειστή· δ. Οι ΑΚ 862-863 ως έκφραση του «αλλότριου χαρακτήρα» της οφειλής του εγγυητή· ε. Οι ΑΚ 862-863 ως μέσο προστασίας της ιδιωτικής αυτονομίας του εγγυητή)	211
§ 20. Η εξάρτηση της εγγύησης από το πρόσωπο του δανειστή της κύριας απαίτησης.....	216
I. Εισαγωγικά.....	216
II. Δικαιολογητικός λόγος.....	217
III. Το ζήτημα στην εγγύηση για μελλοντικές απαιτήσεις.....	219
IV. Ο αποκλεισμός συµμεταβίβασης της εγγύησης	221
1. Η άποψη περί αποσβέσεως της εγγύησης.....	222
2. Η άποψη περί παραμονής της εγγύησης στον εκχωρητή.....	223
3. Η άποψη περί παραμονής της εγγύησης στον εκχωρητή µόνον επί ευθύνης του για τη φερεγγυότητα του οφειλέτη	224
4. Η προσφυγή στην ερµηνεία της συµφωνίας περί αποκλεισμού συµμεταβίβασης της εγγύησης.....	226
V. Η δυνατότητα αυτοτελούς εκχώρησης της εγγύησης	227
§ 21. Η εξάρτηση της ευθύνης του εγγυητή από την έκταση της κύριας οφειλής	230
I. Εισαγωγικά	230
II. Η επίδραση των µεταβολών της κύριας απαίτησης στην ευθύνη του εγγυητή.....	231
1. Ο κανόνας.....	231
2. Διεύρυνση της κύριας οφειλής µε συµφωνία µεταξύ δανειστή και πρωτοφειλέτη (α. Η ανάγκη προάσπισης της ιδιωτικής αυτονομίας του εγγυητή· β. Επαχθείς µεταβολές της κύριας οφειλής· γ. Έννοµες συνέπειες)	233
3. Η ευθύνη του εγγυητή για συµβατικές παροχές παρεπόμενες της κύριας οφειλής	239
4. Η ανανέωση της κύριας οφειλής.....	241
5. Η στενή ερµηνεία της δήλωσης εγγύησης	245
III. Το πρόβληµα της εγγύησης «εν λευκώ»	247
1. Έννοια	247
2. Η αντίθετη προς τη συµφωνία συµπλήρωση του εγγράφου από τον πρωτοφειλέτη (α. Η δυνατότητα ακύρωσης της εγγύησης·	

β. Η ισχύς της εγγύησης έναντι του καλόπιστου δανειστή· γ. Η υποβολή της εξουσιοδότησης συμπλήρωσης στον έγγραφο τύπο) ...	248
3. Η αντίθετη προς τη συμφωνία συμπλήρωση του εγγράφου της εγγύησης από τον δανειστή.....	252
IV. Η δυνατότητα διαφορετικής ρύθμισης της ευθύνης του εγγυητή στη σύμβαση εγγύησης.....	253
1. Αποκλίνουσες συμφωνίες.....	253
2. Η εγγύηση ανώτατου ποσού (α. Έννοια· β. Έκταση της ευθύνης του εγγυητή· γ. Η ευθύνη του εγγυητή για προσαυξήσεις της κύριας οφειλής που υπερβαίνουν το συμφωνηθέν ανώτατο ποσό)....	256
V. Η έκταση της ευθύνης των περισσότερων συνεγγυητών.....	260
1. Ενοχή εις ολόκληρον.....	260
2. Διαφορετικά ανώτατα όρια ευθύνης των συνεγγυητών.....	261
VI. Η εγγύηση για το κατάλοιπο αλληλόχρεου λογαριασμού.....	264
1. Έννοια.....	264
2. Η έκταση της ευθύνης του εγγυητή καταλοίπου (α. Εισαγωγικά· β. Η επίδραση μεταγενέστερων αυξητικών συμβάσεων στην ευθύνη του εγγυητή).....	266
3. Η δέσμευση του εγγυητή από την αναγνώριση του καταλοίπου (α. Η αναγνώριση του καταλοίπου αλληλόχρεου λογαριασμού· β. Η δέσμευση του εγγυητή από την αναγνώριση του πρωτοφειλέτη· γ. Η εκ των προτέρων ανάληψη της ευθύνης για την αναγνώριση).....	271
§ 22. Η ευθύνη του εγγυητή και η δυνατότητα πραγμάτωσης της κύριας απαίτησης.....	277
I. Εισαγωγικά.....	277
II. Η προβολή από τον εγγυητή ενστάσεων που συναρτώνται με την κύρια οφειλή.....	279
1. Επιτρεπόμενες ενστάσεις.....	279
2. Όρια της δυνατότητας προβολής από τον εγγυητή ενστάσεων του πρωτοφειλέτη.....	281
3. Φύση της δυνατότητας προβολής από τον εγγυητή ενστάσεων του πρωτοφειλέτη.....	283
4. Περιπτώσιολογία προτεινόμενων ενστάσεων (α. Ένσταση ακυρότητας της δικαιοπραξίας, από την οποία πηγάζει η κύρια οφειλή· β. Ένσταση απόσβεσης της κύριας οφειλής· γ. Ένσταση του μη απαιτητού ή μη ληξιπρόθεσμου της κύριας οφειλής· δ. Ένσταση του μη εκπληρωθέντος συναλλάγματος (ΑΚ 378)· ε.	

'Ενσταση συμψηφισμού· στ. 'Ενσταση παραγραφής· ζ. 'Ενσταση δεδουλευμένου)	284
III. Ενστάσεις από δικαίωμα του ίδιου του εγγυητή	295
1. Εισαγωγικά	295
2. Η ένσταση της διζήσεως	296
IV. Η δυνατότητα παραίτησης του εγγυητή από ενστάσεις	299
1. Παραίτηση εντός των ορίων της αρχής του παρεπομένου	299
2. Το συναλλακτικό μόρφωμα της «εγγύησης σε πρώτη ζήτηση» (α. 'Εννοια· β. Το επιτρεπτό της συμπερίληψης της ρήτρας «σε πρώτη ζήτηση» σε σύμβαση εγγύησης· γ. Οι προϋποθέσεις εγκυρότητας της ρήτρας «σε πρώτη ζήτηση» σύμφωνα με το γερμανικό Ακυρωτικό)	303
V. Η παραίτηση του εγγυητή από ενστάσεις στο πλαίσιο Γενικών Όρων Συναλλαγών	308
1. Η εγγύηση ως σύμβαση προσχώρησης	308
2. Η υπαγωγή του εγγυητή στην έννοια του καταναλωτή (α. Η ρύθμιση του ν. 2251/1994· β. Η παροχή της εγγύησης εκτός της επαγγελματικής δραστηριότητας του εγγυητή· γ. Η παροχή εγγύησης υπέρ καταναλωτή· δ. Το ζήτημα στο πεδίο των τραπεζικών συναλλαγών)	309
3. Ο έλεγχος ενσωμάτωσης και η ερμηνεία των Γενικών Όρων Συναλλαγών της σύμβασης εγγύησης	319
4. Ο έλεγχος του περιεχομένου των Γενικών Όρων Συναλλαγών της σύμβασης εγγύησης (α. Κριτήρια· β. Καταχρηστικοί ΓΟΣ στη σύμβαση εγγύησης)	323

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ

§ 23. 'Εννοια και οριοθέτηση της παρεπόμενης ευθύνης του εγγυητή	335
§ 24. Οι επιμέρους εκδηλώσεις του παρεπόμενου χαρακτήρα της εγγυητικής ευθύνης	338
§ 25. Η αμφισβήτηση της ρυθμιστικής αξίας της αρχής του παρεπομένου	350

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ	353
B. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ	361

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	365
----------------------------	-----